

**TIESIOGINIŲ
IŠMOKŲ
APSKAIČIAVIMO IR
MAŽINIMO GAIRĖS**

GAIRIŲ TIKSLAI

Apibendrinti tiesioginių išmokų mažinimo bei sankcijų taikymo aspektus, supažindinti pareiškėjus su galimomis sankcijomis, kai nesilaikoma tiesioginėms išmokoms keliamų reikalavimų

Supažindinti pareiškėjus su galimomis sankcijomis- nesilaikant Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) reikalavimų

Pateikti tiesioginių išmokų reikalavimų įgyvendinimo ir išmokų apskaičiavimo pavyzdžius pagal dažniausiai pasitaikančius pažeidimus

GAIRIŲ TEISINIS PAGRINDAS

LIETUVOS TEISINĖ BAZĖ

Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės (toliau – Deklaravimo taisyklės), patvirtintos 2015 m. gruodžio 4 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-897;

Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 m., aprašas, patvirtintas 2014 m. gruodžio 5 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-932;

Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodika, patvirtinta 2009 m. gegužės 4 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-306.

ES TEISINĖ BAZĖ

2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinės dalies IV skyrius (toliau – Reglamentas).

NETEISINGAS DEKLARAVIMAS (VIRŠDEKLARAVIMAS)

Žemiau pateiktuose neteisingo deklaravimo pavyzdžiuose (1-4) pateiktos praktinės situacijos, kuriose pavaizduota, kokie galimi scenarijai lauktų pareiškėjų, neįgyvendinus bent vieno iš šių reikalavimų:

- 1) prašoma išmokų už akivaizdžiai apleistas, nedirbamas ir neprižiūrimas žemės ūkio naudmenas (pvz. pievų nenušienavimas);
- 2) Nacionalinei mokėjimo agentūrai pareikalavus - neįrodoma žemės valdymo teisė deklaruojamuose plotuose;
- 3) Nacionalinei mokėjimo agentūrai pareikalavus - neįrodomas žemės dirbimas deklaruojamuose plotuose.

Kiekvienas iš viršdeklaravimo sankcijų taikymo pavyzdžių (1-4) gali būti pritaikomas kiekvienai paminėtai sankcijų taikymo priežastčiai.

NETEISINGAS DEKLARAVIMAS (VIRŠDEKLARAVIMAS)

PAVYZDYS NR. 1

Sąlyga:

Deklaruota – 100 ha
pievos iki 5 metų plotas;

Pažeidimas:

Nustatyta, kad 1,5 ha
plote nebuvo vykdoma
pievų priežiūra - kaip to
reikalaujama Deklaravimo
taisyklėse (nešienauta);

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:

Deklaravimo taisyklės;
Reglamentas;

Sankcijos apskaičiavimas:

Kai skirtumas tarp deklaruoto ploto ir nustatyto
ploto yra ne didesnis kaip 3 proc. arba du hektarai,
išmoka apskaičiuojama pagal remiamą plotą,
sumažintą aptiktu skirtumu.

Šiuo atveju neteisingai deklaruotas plotas sudaro
1,5 proc. ($1,5\text{ha} / 98,5\text{ha} * 100\text{ proc.}$)

Nemokama tik už neteisingai deklaruotą plotą.
Parama skiriama už deklaruotą paramai tinkamą
plotą $100\text{ ha} - 1,5\text{ ha} = 98,5\text{ ha}$.

NETEISINGAS DEKLARAVIMAS (VIRŠDEKLARAVIMAS TAIKANT GELTONOSIOS KORTELĖS TAISYKLĘ)

PAVYZDYS NR. 2

Sąlyga:

Deklaruota – 100 ha žemės ūkio naudmenų;

Geltonosios kortelės taisyklė:

Kai skirtumas tarp deklaruoto ploto ir nustatyto ploto yra didesnis kaip 3 proc. arba du hektarai, tačiau ne daugiau nei 10 proc., galutinė sankcijos suma dalinama iš 2; Taisyklė taikoma tik tuomet, jei pas pareiškėją praėjusiais metais nebuvo nustatyta panašių pažeidimų.

Jei ateinančiais metais pas pareiškėją bus nustatytas pažeidimas, sumažinta sankcijos suma susigražinama.

Pažeidimas:

Nustatyta, kad už 7 ha pareiškėjas nepateikė teisėtą žemės valdymą pagrindžiančių dokumentų;

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:

Deklaravimo taisyklės;
Reglamentas;

Sankcijos apskaičiavimas:

Kai skirtumas tarp deklaruoto ploto ir nustatyto ploto yra didesnis kaip 3 proc. arba du hektarai, tačiau ne daugiau nei 10 proc., išmoka apskaičiuojama pagal remiamą plotą, sumažintą aptiktu skirtumu (taikoma geltonosios kortelės taisyklė).

Nemokama už neteisingai deklaruotą plotą 7 ha.

Taikoma papildoma administracinė nuobauda lygi 1,5 karto nustatyto neteisingai deklaruoto ploto $1,5 \cdot 7 \text{ ha} = 10,5 \text{ ha}$.

Taikoma geltonosios kortelės taisyklė. Galutinė sankcija padalinama iš 2, $17,5 / 2 = 8,75$.

Galutinė parama skiriama už $100 - 7 - 10,5 = 91,25 \text{ ha}$.

NETEISINGAS DEKLARAVIMAS (VIRŠDEKLARAVIMAS)

PAVYZDYS NR. 3

Sąlyga:

Deklaruota – 100 ha
pievos iki 5 metų plotas;

Pažeidimas:

Nustatyta, kad 20 ha plote
nebuvo vykdoma pievų
priežiūra - kaip to
reikalaujama Deklaravimo
taisyklėse (nešienauta);

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:

Deklaravimo taisyklės;
Reglamentas;

Sankcijos apskaičiavimas:

Kai skirtumas tarp deklaruoto ploto ir nustatyto ploto yra didesnis kaip 20 proc., bet ne didesnis nei 50 proc., išmoka nemokama už neteisingai deklaruotą plotą bei taikoma papildoma administracinė nuobauda, kuri apskaičiuojama pagal remiamą plotą, sumažintą 1,5 karto nustatytu skirtumu.

Nemokama už neteisingai deklaruotą plotą 20 ha.

Taikoma papildoma administracinė nuobauda lygi 1,5 karto nustatyto neteisingai deklaruoto ploto $1,5 * 20 \text{ ha} = 30 \text{ ha}$

Galutinė parama skiriama už $100 - 20 - 30 = 50 \text{ ha}$.

NETEISINGAS DEKLARAVIMAS (VIRŠDEKLARAVIMAS)

PAVYZDYS NR. 4

Sąlyga:

Deklaruota – 100 ha
žemės ūkio naudmenų;

Pažeidimas:

Nustatyta, kad
Nacionalinei mokėjimo
agentūrai
paprašius pareiškėjas
nepateikė teisėtą žemės
valdymą pagrindžiančių
dokumentų už 45 ha;

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:

Deklaravimo taisyklės;
Reglamentas;

Sankcijos apskaičiavimas:

Šiuo atveju neteisingai deklaruotas plotas sudaro 82 proc. (45 ha/55 ha * 100 proc.)

Nemokama už neteisingai deklaruotą plotą 45 ha.

Taikoma papildoma administracinė nuobauda lygi 1,5 karto nustatyto neteisingai deklaruoto ploto 1,5*45 ha = 67,5 ha.

Galutinės sankcijos suma: 45+67,5 = **112,5 ha**

Kadangi sankcija didesnė nei priklausanti išmoka, taikoma ilgalaikė sankcija t.y. **pareiškėjas ne tik einamaisiais metais negaus paramos, bet dar ir kitais metais apmokamas plotas bus sumažinamas 12,5 ha.**

NE VISŲ PLOTŲ DEKLARAVIMAS

PAVYZDYS NR. 5

Sąlyga:

Deklaruota – 96 ha žemės ūkio naudmenų;

Pažeidimas:

Pareiškėjas teisėtai valdo 100 ha žemės ūkio naudmenų, t.y. sąmoningai nedeklaruoja 5 likusių ha.;

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:
Deklaravimo taisyklės;

Sankcijos apskaičiavimas:

Nedeklaruotas plotas - 4 proc. - taikoma 1 proc. paramos mažinimas t.y. mokama už 99 proc. nustatyto paramai tinkamo ploto (95 ha).

Nustačius, kad skirtumas tarp deklaruoto ploto ir nedeklaruoto ploto yra 30 proc., bet neviršija 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 2 proc., o skirtumui esant didesniam nei 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 3 proc.

KOMPLEKSNĖS PARAMOS (GAAB) SANKCIJA

PAVYZDYS NR. 6

Sąlyga:

Deklaruota – 100 ha
šakniavaisių ir/arba
šakniagumbių;

Pažeidimas:

5 arai šakniavaisių ir/arba
šakniagumbių patenka į
erozijai jautrią teritoriją
(statesnis nei 12 proc.
šlaitas);

Sankcijos apskaičiavimo pagrindas:

Sankcijų už kompleksinės paramos
reikalavimų pažeidimą taikymo metodika,
patvirtinta 2009 m. gegužės 4 d. žemės ūkio
ministro įsakymu Nr. 3D-306;

Sankcijos apskaičiavimas:

Šio GAAB reikalavimo pažeidimas yra
priskiriamas tyčiniam pažeidimui. Už tyčinį
pažeidimą taikomas 20 proc. sumažinimas
visai pagal paraišką priskaičiuotai paramos
sumai, galutinį sankcijos procentą
apskaičiuojant vadovaujantis metodikos 1
priedu pagal masto, sunkumo ir poveikio
trukmės kriterijus.